

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
belo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 24.

Sreda 19. marca 1930.

Leto V.

Država mora ščititi delavca!

Ministrstvo socialne politike ima besedo.

Zakonodajnim posvetovalnim in izvrševalnim organom so sedaj predložene želje in zahteve glede socialnega zavarovanja in delavskega varstva. Delavske organizacije in delodajalski zastopniki so povedali svoje mnenje: delavci javno v interesu splošnosti, delodajalci tajno v interesu ožjega kroga interesentov in v škodo splošnosti.

Ne more torej biti dvoma, da se ne bi minister socialne politike postavil na stališče: da je družba dolžna preskrbeti delavca za vse slučaje življenja v interesu splošnosti.

Notranji minister skrbi za red v državi, minister za železnice upravlja železnice, minister trgovine skrbi za obrt in industrijo. Ti ministri imajo vsak svoje naloge. Enako ima tudi minister socialne politike odrejen delokrog, ki mora iti za tem, da priskrbi socialno šibkim in družabno nezavarovanim slojem socialno in pravno sigurnost in varnost. Ministrstvo socialne politike more in sme imeti le ta namen. Dokler niso socialne zaščite in zakonitega varstva potrebni sloji dovolj obvarovani pred nezgodami življenja in državljskimi krivicami, toliko časa mislija socialne politike ni dovršena. Če bi ministrstvo socialne politike imelo namen, socialni položaj delavstva poslabšati v interesu ožjega »gospodarskega kroga«, ne bi več zastopalo socialne politike onih, ki se jim godi družabna krivica, ampak onih, ki krivico delajo. Tega namena pa minister, kot je že sam povedal, nima.

Dobra socialna politika obstoja v tem, da se z njo korigirajo in zakonito odpravljajo družabne krivice.

Strašilo diktature na Poljskem.

Pilsudski hodi okoli diktature kot mačka okrog vrele kaše.

Že enkrat smo pisali o tem, da vladajo na Poljskem politične razmere, ki nimajo primere nikjer na svetu. Tamkaj namreč je najbolj abnormalno to, da obstoja sicer navidezno konstitucija, da imajo parlament, katerega večino pa tvori o-pozicija. Kajti državni predsednik noče upoštevati volje parlamenta, marveč voljo Pilsudskega, ki je nekak prikriti diktator, ki pa vendar ne upa z očitno diktaturo na dan, ker mu šumi po ušesih žalostna zgodovina Poljske, ki je bila že večkrat razdeljena vsled nesloge poljske šlahte, ki se je neprestano ravšala za nadvlado. Danes pa se je pojavil na Poljskem nov faktor — proletarijat, s katerim je treba resno računati. Kronična vladna kriza se je zopet enkrat spremenila v akutno s tem, da je Barteljeva vlada odstopila. Predsednik Mošicki pa se pogaja edino s Pilsudskim in zopet dela račune brez krčmarja. Mogoče pa je na Poljskem troje in sicer: ali da se poveri vlado parlamentarni večini, ali da se razpusti parlament, ali pa proglasi diktaturo.

V mestnih občinskih volitvah v Rumuniji je Maniuova stranka dosegla zmago. Delne uspehe so dosegli tudi liberalci, ki so dobili v Bukarešti 35 odstotkov glasov. Socialisti so dobili 5% vseh glasov.

Intervencija velesil v Bulgariji.

Anglija zahteva oster nastop proti neštetim zločinom.

Na seji zunanjepolitičnega odbora, ki je razpravljala o dogovorih med Jugoslavijo in Bolgarijo, se je pokazalo, da je še nekaj bolgarskih politikov, ki zagovarjajo in opravičujejo početje makedonstvujočih. V zvezi s tem dejstvom je angleški poslanik Watterlow obiskal zunanjega ministra Burova ter mu sporočil v imenu Anglije in Francije, da naj ukrene resne korake proti rovarstvu macedonskega revolucionarnega od-

bora, če ne, bodo velesile prisiljene izvajati konsekvence in odtegniti Bolgariji svojo podporo.

Makedonstvujoči so zaradi tega silno vznemirjeni ter pripravljajo ostro kampanjo proti vladi in dogovorom med Jugoslavijo in Bolgarijo. Bolgarska vlada pa obljublja v svojem komunikeju, da bo sklenjene dogovore dala ratificirati in jih izvajala.

Angleški konservativci naperjajo sile brez uspeha.

Nezaupnica Macdonaldovi vladi odklonjena.

V angleški zbornici je predlagal voditelj konservativcev in bivši predsednik vlade Baldwin nezaupnico delavski vladi. Baldwinov predlog pa je bil odklonjen s 308 glasovi, dočim je za Baldwinov predlog glasovalo le 235 poslancev.

Započeta akcija Baldwinova proti delavski vladi je s tem glasovanjem zaenkrat popolnoma propadla. Iz političnih razlogov so tudi liberalci glasovali proti Baldwinovemu predlogu.

Zakon proti svoboščinam delavstva v Nemški Avstriji.

V Avstriji Seiplovci in drugi reakcionarji zahtevajo zakon proti terorju, ki pa dejansko pomeni le zakon proti svoboščinam delavstva. Socialni demokrati zahtevajo, da se predlog predloži v izjavo strokovnim organizacijam oziroma delavskim zbornicam. Večinske stranke in vlada pa stoje na stališču, da v tem primeru ne gre za nov vladni načrt, ampak le za predlog odbora, o katerem pa delavske zbornice nimajo pravice dajati izjav.

Dne 11. t. m. je imela državna eksekutiva socialnodemokratskih strokovnih organizacij sejo, da zavzame svoje stališče k nameravane-mu zakonu. Predsednik poslanec Domes je izjavil v svojem uvodnem poročilu, da je potrebno vlado opozoriti, da je to prav izrazit sovražen napad proti celokupnemu delavstvu. Hočemo vladi in javnim faktorjem povedati, da se bomo znali braniti. Vlada bo odgovorna za motitve v gospodarstvu, ki bi utegnile nastati zaradi socialnodemokratske obrambe. V terek se je v svrhu obrambe pred nameravano kršitvijo delavskih državljskih pravic vršil razgovor med socialnodemokratskimi, krščanskosocialnimi in nacionalnimi zastopniki strokovnih organizacij.

Očividno se bodo strokovne organizacije vseh smeri najodločneje uprle načrtu, ki ga hočejo reakcionarne stranke izvesti v ta namen, da imajo v rokah zakonito orožje za teroriziranje delavstva in njega gibanja.

Iz strokovnega mednarodnega gibanja.

Delavske strokovne organizacije v Avstriji so imele 31. decembra l. l. 999.137 članov, napram 963.550 v l. 1927. Od teh je pripadalo svobodnim strokov. organizacijam 806.268 ali 80 odstotkov, 20 odstotkov pripada kršč. in narodn. organizacijam.

Na Ogrskem so imele koncem l. 1928 175.678 članov, od katerih je pripadalo svobodnim strokovnim organizacijam 124.378 ali 90 odstotkov, ostalih 10 odstotkov pa verskim in narodnim organizacijam.

Avstrijski krščanski socialci za protidelavski zakon.

Centralna komisija avstrijskih krščanskih strokovnih organizacij je odklonila sodelovanje z delavskimi zbornicami glede stavljenja izpreminjevalnih predlogov k novemu zakonskemu načrtu, ki je naperjen proti svobodi delavstva in delavskih kolektivnih pogodb. Vrhu tega odklanja tudi vlada nasvete delavskih zbornic, češ, da je novi načrt zakon predlog strank, ne vlade. Značilno je zlasti to, da krščanske organizacije odobravajo sicer predloge delavskih zbornic, pa kljub temu nočejo sodelovati. Na krščanskosocialnih shodih govori namreč reakcionarec dr. Seipel, znani Vaugoin in Kunschak, ki so vsekakor meščanski politiki prav reakcionarnega klerikalnega kalibra. Zaradi tega vodstvo krščanske organizacije nima poguma, da bi se uprlo močnemu vplivu klerikalnokapitalističnih agitatorjev.

Socialni demokrati prirejajo te dni mogočne protestne shode proti novi predrznosti avstrijske reakcije.

Enako odklonilo stališče zavzemajo tudi nemškonacionalne strokovne organizacije.

Zameriti se pač ne smejo lepim očem svojih mecenov, zato pa puščajo svobodo in pridobljene delavske pravice v nemar.

Primo de Rivera umrl.

Ni mogel preboleti svojega padca.

Bivšega španskega diktatorja generala Primo de Rivera, ki je bival nekoliko časa v Parizu v svrhu zdravljenja ter nameraval v isto svrhu v kratkem potovati v Frankfurt ob M., je dne 16. marca zadela kap in je takoj umrl. Verjetno je, da je bil Primo že delj časa bolan, saj je dosegel 60. leto starosti, toda gotovo pa je tudi, da so razburljivi dogodki zadnjih tednov vplivali precej močno na njegovo zdravje.

Izjava Dr. Živka Topalovića.

Vest, da postane beograjski župan, izmišljena.

Nekateri listi so zadnje dni prinesli vest, da je dr. Topalović baje imenovan županom mesta Beograda. Dr. Topalović nas pooblašča izjaviti, da je ta vest popolnoma izmišljena in je bila razširjena iz Zagreba z gotovo tendenco. Dr. Topalović se je takoj, ko je za te vesti zvedel, podal v državni dopisni urad in je zahteval, da se ta vest tudi oficijelno demantira, ker ni bil nikdar za župansko mesto predstavljen, niti se je s komurkoli o tem razgovarjal.

Indija v plamenu revolucije.

»Stroj je izvor nesreče,« pravi Ghandi.

Vzhodna Indija je velika angleška kolonija v Aziji. Šteje nad tristo milijonov prebivalcev, ki so jezikovno, nacionalno in versko razcepljeni na stotine skupin. Dežela v splošnem ni kultivirana v evropskem duhu, dasi imajo Indijci svojo kulturo, svojo etiko, ki sloni na verstvu. Ne smemo pa misliti, da so Indijci revolucionarji. Miroljuben narod so, ki sužnjujejo raznim indijskim bogatašem in angleškemu industrijskemu kapitalizmu. Anglija je prenesla velik del svoje industrije v Indijo, od tam je prej dobivala svoje surovine, sedaj pa uvaja in vrši industrijo v Indiji sami. Angleži so se naselili le v obmorskih pokrajinah in v večjih mestih. Oblast pa izvaja v Indiji poseben angleški guverner, podkralj, ki ima tudi parlament, dasi Indija še nima niti pravice dominijona, to je nekeke samouprave.

Že dalje časa se vrše pogajanja za izpremembo indijske ustave, toda vplivni indijski politiki, kakor naprimer znani Ghandi, se nočejo pogajati, dasi ga je povabila že tudi sedanja angleška delavska vlada na razgovor.

Posebno pozornost zbuja zadnje mesece akcija indijskih nacionalistov, ki jo vodi sedaj Ghandi. Nacionalisti so proglasili bojkot izvrševanja angleških zakonov, bojkot angleškega blaga in izdelkov in Ghandi je nedavno trdil, da je vzrok vse indijske nesreče — stroj. Značilen je tudi njegov pohod na morje, kjer hoče izdelovati sol in s tem kršiti zakon, ker je sol v Indiji monopol države. Oblasti so zaprle že več vodilnih njegovih pristašev, tako župana v Kalkuti. Ghandija ne nameravajo zapreti pred kršenjem zakona o solnem monopolu, ali pa tudi tedaj zapleniti samo sol, ki bi jo izdelali.

Smisel Ghandijevega gibanja v Indiji sam na sebi ni kako velikega pomena, ker ni široko zasnovan in ker ni napreden. Indijo tlačijo angleški kapitalisti in indijski bogataši. Delavski sloji tam nimajo pravice niti sklepati kolektivne pogodbe, marveč naženo trinogi uboge pare k delu in gospodar jim plača in ravna z njimi kakor hoče. To vprašanje se je pa obravnavalo že na zadnji seji mednarodnega urada dela in se na letošnji seji morda reši že definitivno.

Borba v Indiji se mora postaviti torej na stališče zatiranih slojev, ne pa proti strojem in na stališče zgolj nacionalističnega čutenja.

Nedvomno so vzroki indijskega gibanja tudi socijalni, čeprav na zunanost ne nimajo tega lica, ker so utemeljeni. Toda te vzroke so izrabljali demagogi in fantasti ter protiangliške politične velesile, zlasti Rusija. Ghandijevo gibanje utegne imeti edino ta uspeh, da proces neznošnih razmer pospeši, da nastanejo iz njegovih poizkusov resna gibanja, ki bodo emancipacijo indijskega naroda prav umela in zastavila svoje sile tam, kjer je res potreba in na mestu.

Predvsem je potrebna Indijcem državljanska svoboda in enakopravnost, potem pa kulturno delo in nemešana samouprava, da se narod dvigne na stopnjo svetovne civilizacije.

Nemški nacionalci so pripravljali prevrat v Nemčiji.

V častniških zborih hakenkreuzlerske celice.

V Nemčiji so že nekako pred pol letom poizkusili nemški nacionalci v državni brambi najti pristaše za slučaj puča. Zahtevali so od častnikov, da se v slučaju puča pridružijo njim, ali vsaj ostanejo nevtralni. Socijalni demokrat notranji minister Severing je v razpravi o zakonu v varstvo republike opozarjal na dejstvo, zlasti, ker se ravno sedaj vrše v ulmski garniziji državne brambe preiskave, ki potrjujejo, da so častniki bili v zvezi z nemškimi nacionalnimi socijalisti in imeli veleizdajniške namene proti republiki.

Aretiranih je bilo več častnikov, zlasti v Ulmu in Monakovem.

Trst proti Reki.

Italija je dobila preveč zemlje.

Reka je postala v nedeljo ob obletnici okupacije svobodna luka. Mussolini je spoznal, da mora odpreti Reko, če hoče imeti stike z inozemstvom. Največ gospodarskih skrbi pa je delala Italiji sušaška luka, ki bi utegnula postati močna konkurenca Reki.

Nehote pa je italijanski režim pozabil pri tem na Trst. Če postane Reka svobodna luka, bo Trst na prometu še izgubil, dasi že sedaj silno trpi na pomanjkanju prometa. V Trstu so sicer uredili velika skladišča, popravili pristaniške naprave, toda če postane Reka svobodna luka, je to za Trst samo udarec. Iz tega razloga so tržaški trgovci v protest zaprli en dan trgovine in sklenili poslati v Rim deputacijo, ki naj izpoljuje, da postane tudi Trst svobodna luka. — Ni pa še gotovo, kako se razvijejo ti problemi, ker se ravno vrše pogajanja za ureditev razmer v Sredozemskem morju in med obmejnimi državami.

Poljska vlada odstopila.

Posledica delne nezaupnice.

Na seji poljskega sejma se je vršila dne 14. t. m. ljuta razprava o nezaupnici, ki so jo predlagali socijalisti ministru za socijalno skrbstvo oberstu Prystoru in naučnemu ministru Czerwinskemu. Bartlova vlada se je izjavila za solidarno z obema ministroma. Pri glasovanju je bila Prystorju izrečena nezaupnica s 197 glasovi proti 120 glasovi.

Vlada se je umaknila iz seje dvorane in sklenila demisijo, o kateri naj se izjavi še Pilsudsky, ki ni bil na seji.

Sedanja vlada je bila četrta Bartlova vlada, ki je nastopila dne 29.

decembra 1929 in sledila po tritedenski vladni krizi znane oberstovske Switalskijeve vlade z dne 6. decembra 1929.

Na Poljskem se vrši že več let borba med parlamentom in režimom (šlaho in vojsko), ker so pravice sejma izredno velike, s čimer pa se gospoda ne strinja in zahteva za predsednika republike oziroma režim izredna pooblastila, s katerimi bi eventualno lahko vladala tudi brez parlamenta, to je, če bi jim politika sejma ne bila všeč.

Nemčija dobi zakon v varstvo republike

Proti pučistom z desne in leve.

V nemškem državnem zboru so obravnavali dne 14. t. m. zakon v varstvo republike v drugem čitanju. Predlogi nemških nacionalcev, komunistov in gospodarske stranke, ki so zahtevali, da se črtajo kazenske določbe za nasilstva proti republiki,

poniževanje republikanske oblike in določbo o razpuščanju shodov, ki bi se pregrešili proti zakonu, so bili odklonjeni. Vladni predlog je bil sprejet. Vlada oziroma večinske stranke so dalje predlagale, da naj velja novi zakon samo do 31. decembra 1932.

Doma in po svetu.

Inventarizacija železniške imovine. V soboto je podpisal kralj zakon, po katerem se mora inventarizirati vsa imovina železnic. Ugotovljena imovina bo tvorila obratni kapital.

Jože Gostinčar sedemdesetletnik. Te dni slave krščanski socijalci sedemdesetletno rojstva Jožeta Gostinčarja. Jože Gostinčar je bil v početku krščansko-socijalnega gibanja gotovo najvažnejši voditelj tega gibanja v Sloveniji. Od preprostega delavca se je s samoizobrazbo povzpel do uglednega mesta. Do Krekove dobe je bil on edini vplivnejši organizator. Delal je pa tudi s Krekom do njegove smrti. Gostinčar je opravljal razne javne funkcije, kot poslanec v dunajskem državnem zboru, v narodni skupščini v Jugoslaviji. Nekaj časa je bil v Jugoslaviji minister socijalne politike. Gostinčarjeva lepa čednost je, da je vedno hotel stvarno zastopati delavske interese, dasi si je nakopil s tem sovražnike, ki so zahtevali ekstremen boj tudi v najkonkretnejših vprašanjih. Jubilant je čil in zdrav, ne udeležuje se pa javnega delovanja v prvih vrstah. V tem smislu: čast, komtur čast!

Pameten predlog. Obrtni nadzorniki so navadno inženjerji. Predsednik dunajske zdravniške družbe dr. Eiselsberg je pa te dni poročal na seji te družbe, da je upravni odbor predlagal ministru za socijalno skrb,

da naj se kot obrtni nadzorniki nastavljajo tudi zdravniki. Predlog je umesten. Inženjerji lahko poznajo delavskovarstvene predpise in nadzirajo tehnično ureditev obratov. V socijalnem varstvu pa je mnogo važnejša ali vsaj tako važna socijalna higijena, preventivna skrb za zdravje, ki pa se more gojiti le po strokovnjaku zdravniku na podlagi higijskih razmer in modernih vidikov.

Reka ima — občinski svet. Za načelnika reške občine bo Rihard Gigante, podnačelnik Ranir Antonini. Imenovanih je tudi 22 članov občinskega sveta. Šest let so upravljali Reko komisarji.

Tudi emancipacija — žene. Ruski sovjeti hočejo vojaško izvežbati pet milijonov žena v dveh letih. Zlasti se bo tikala vzgoja porabe pušk in strojin. V Rusiji je že sedaj nekaj tisoč žena-vojakov. V vojski je tudi 72 ženskih častnikov. Vrhu tega dobiva okoli 200.000 delavk ob večernih urah vojaško vzgojo. 54 tisoč deklet vzgajajo za strelce, 10 tisoč za vojno s plini in 4300 za konjenico. — To je jako skrbna priprava za — »večni« mir.

Preganjanje kristjanov v Rusiji je popustilo. Tako se tolažijo oni, ki so zakričali, da so sovjeti pričeli protivrski boj. Trdili smo že, da je bil ta boj naperjen proti onim skupinam, ki so hujskale proti režimu. To dokazuje tudi zadnja Stalinova okrožnica, ki naroča, da se pri razlastit-

vah in zapiranju cerkva ne sme nasilno postopati, pač pa delati na to, da kmeti sami prostovoljno akceptirajo novi program. Stalin poudarja v svoji okrožnici, da se je ponekod šlo predač. Zahteva pa, da se prestopki njegovih navodil ostro kaznujejo. Iz tega oklica je razvidno, kako pretirano je bilo to vprašanje.

Armenski katoliki protestirajo. V Tiflisu se je vršil kongres katoliških Armencev, ki je poslal papežu pismo, v katerem zavrača napačne obtožbe proti sovjetski vladi zaradi verske intolerance ter obžaluje, da sveta stolica nima pravih in točnih podatkov o verski situaciji v Rusiji. — Ta vest je sicer iz Rusije, vendar je tako konkretna, da ni dvoma o njeni resnosti.

Poplave v Franciji in Španiji. Grozovita poplava v južni Franciji je dosegla tudi Bordeaux. Velika neurja v vsej, zlasti pa severni Španiji in vodovje kopnečega snega iz Pirenejev po severnem delu države, povzročata velike poplave. Pri Saragosi je narasla reka Ebro pet metrov nad normalo. Cele doline so poplavljene, tako, da letos niti rodovitne zemlje ne bo mogoče obdelati.

Četa 10.000 roparjev, ki ji načeljuje žena. V zapadnih delih pokrajine Honan na Kitajskem vodi veliko roparsko tolpo vdova maršala Changga. Voditeljica tolpe je jako priljubljena med svojimi sodelavci, zlasti pa tudi med siromašnimi sloji, ki jih na Kitajskem ne manjka. Žena je vdova bogatega trgovca in je šla med roparje, ker so ji banditi umorili moža. Njene čete napadajo samo bogataše in razdeljujejo blago med siromake. V bojih z vladnimi četami ostane vedno zmagovalka. Guverner province ji je ponujal državno službo, toda žena je odklonila odlično službo, ker hoče služiti siromakom.

Nov planet našega solca so odkrili. Na zvezdarni Lowell v Flagstaffu v Arizoni so odkrili deveti planet našega osolnčja. Odkriti planet utegne biti večji kakor naša zemlja, a manjši kakor Uran. S prostim očesom ga ne vidimo, ker je od naše zemlje 45 krat tako oddaljen kakor naša zemlja od solca. Slutili so ta planet že dalje časa, ker so opazili zvezdoslovci že zdavnaj, da je še nekje v osolnčju telo, ki vpliva privlačno, oziroma vpliva na ozvezdje solca. Novi planet ima slabo dnevno svetlobo, ker je daleč od solca. Pokrit je najbrže s snegom in ledom. Morja pa nadomešča zgoščeni zrak.

Uvajanje militarizma v javne šole v Ameriki. V državni legislaturi je bila predložena predloga, ki bo, ako bo sprejeta, silila vse dečke v starosti od 10 do 18 let v skavtsko

Aleksander Neverov:

Taškent — kruha bogato mesto.

(Ruska povest iz dni velike lakote. Prevedel I. V.) 37

Samo Sidor, bosí mužik, in Jermolaj, s trdimi, nepočesanimi lasmi, sta korakala uporno, stegnivši črna, zagorela vratova, in sta delala z zbitimi nogami dolge korake. Pjotra, korakajoč spredaj, je dvignil potno palico visoko in polagajoč si dlan nad oči, pogledaval v daljavo tekoče svetle tračnice ter govoril bodreče:

— Glejte, tam je videti nekaj črnega.

A ko so dospeli do črne proge, ki je bodrila oči, je srce zopet stisnila otožnost. Bilo je namreč od Kirgizov zapuščeno taborišče, kupi izplaknjene gline — težko, neveselo delo beguncev. Zopet je Pjotra zasenčil z dlanmi oči, zopet je iskal izgubljeno postajo.

Postaje ni bilo videti.

Samo brzajavna žica je brnela; tuintam so se pojavili prevrteni vagoni, vrženi s proge in zlomljena kolesa topov — zadnji sledovi državljanske vojne, divjajoče preko stepe od Turkestana do Samare.

Miški in Trofimu je bilo lažje kakor ostalim.

Najedla sta se, napila, odpočila in imela v žepu še precejšen kos kruha. Tuintam je vrgel Miška na skrivaj v usta košček in šepetajoč govoril Trofimu:

— Ni nama slabo, kaj?

— Vzdrživa, je odgovarjal Trofim. — Samo bati se nikar...

Starec je korakal z levim bokom naprej in vlačil težko odrevenele noge. Na nekem griču je vzdihnil globoko iz prašnih nozdri, se slabotno nasmešnil z dobrimi, svetlimi očmi ter se pokrižal pri pogledu na večerno zarjo, plavajočo nad stepe:

— Otroci, počakajte! Ne morem dalje!

Zazibala, zaplavala je stepa v začudenih očeh, zazibali, zaplavali so repejnik, zavrteli so se brzajavni drogovji in brzajavna žica je zabrnela vse glasneje.

— Počakajte, otroci! Ne vzdržim!

Razkoračil je starec noge in molče sedel na suho, vročo zemljo.

Vojak je prisedel k starcu in z rokami krepko stisnil leseno nogo:

— Počakajte bratci, tudi jaz ne vzdržim!

Sedla sta tudi Sidor in Jermolaj. Pjotra je naenkrat zavrgel palico:

— Ej, cesta, naša cestička, daljna pot!

Otipal je v žepu betvo tobaka. Prižgal si ga je in začel nalašč požirati oster, jedek dim, da bi umiril prazna, lačna čreva.

Po treh požirkih se mu je zavrnilo v glavi in z razširjenimi rokami se je prevrnil na hrbet. Sidor in Jermolaj sta sedela in prislonila brade na dvignjena kolena. Ženski z dekletom sta ležali raztegnjeni. Starec se je zvil v klopčič in si položil pest pod glavo, a vojak, gledajoč svojo leseno nogo, je rekel gluho, z ravnodušnim, mrtvim glasom:

— Propadli bomo.

Miška je s strahom gledal mužike, onemogle od pota, pogledaval je v stepe, ki je bila brez življenja in ljudi, in srce se mu je krčilo. Ako je po-

staja blizu, je dobro, a če je do nje še štirideset vrst? Oddrobil je majhen košček v žepu, ga vtaknil v usta, da bi s kruhom umiril pojavljajoči se nemir. Vojak je pogledal na Miškov žep z lačnimi očmi.

— Imaš kruh?

Miška je pogledal Trofima.

Trofim je rekel z lenim glasom:

— Kakšen kruh? ... Gline žuli!

Starec se je zganil, Sidor in Jermolaj sta dvignila glavi, a ženski z dekletcem sta pogledali s hrepenečimi očmi. Lačna, razburjena gruča je nekaj sekund sedela z napetimi ušesi. Ali je veter prinesel radostno besedo, ali pa je zemlja zašepetala izmučenemu telesu.

— Kje je kruh? — je vprašal Pjotra.

Vojak je pokazal na Miška.

— Ta človek ga ima.

Miška se je prestrašeno dvignil, pripravljen boriti se za poslednjo radost na življenje in smrt. Njegove oči so se svetile kakor oči podlasice, ki stopi pravkar iz luknje.

Nenadoma je vstal tudi Trofim. Prijel je Miška za roko:

— Pojdiva. Sama pozna pot! ...

Miška in Trofim sta šla nekaj korakov proč. Nato sta se ustavila in nista prenehala gledati mužikov z vznemirjenimi očmi. Tudi mužiki so gledali globoko zamišljeni na njiju, kakor da se pripravljajo na napad.

Zadaj za njihovimi hrbti se je pokazal dim.

V večerni zarji se je ostro začrtaval dolgi vlak, osi lokomotive so se bliskale s kratkimi bleski.

organizacijo. Učiteljska unija je takoj nastopila proti predlogi in jo izpostavila javni publiciteti. Predlogo spremlja grožnja za prisiljeno vojaško vežbanje med šolskimi dečki. Predloga določa vojaško vežbanje dečkov trideset minut vsak dan. Z vežbanjem bi se nadaljevalo v času počitnic in praznikov. Vsi dečki bi morali nositi uniforme. Od vežbanja bi bili izvzeti le fizično nesposobni. Klavzula v predlogi vključuje »instrukcijo v skavtskem treningu in slične predmete«. — Učiteljska unija je poslala formalen protest komisarju državnega prosvetnega departementa Franku P. Gravesu proti eksploataciji šolskih dečkov za militaristične namene. Učiteljska unija je dobila zagotovilo od delavskih unij, da ji bodo stale na strani in jo podpirale v njenem boju proti uvažanju militarizma v javne šole.

Strokovno gibanje.

Društvo strojnikov in kurjačev priredi pod okriljem inšpektorata za preizkuševanje parnih kotlov višji strojniški tečaj. — Strojnikom je ta tečaj neobhodno potreben, ker danes domačih strojnikov skoraj ni. Treba je torej, da se domači strojniki izobrazijo tudi v najmodernejših parnih napravah. Pozivljamo vse strojnike, kateri imajo zažost predizobrazbe, da se takoj javijo »Društvu strojnikov in kurjačev za dravsko banovino v Ljubljani, Delavska zbornica, poštni predal 290«. Prijavite se nemudoma, ker bomo s 25. marcem vpisovanje za ta tečaj zaključili!

Ljubljana.

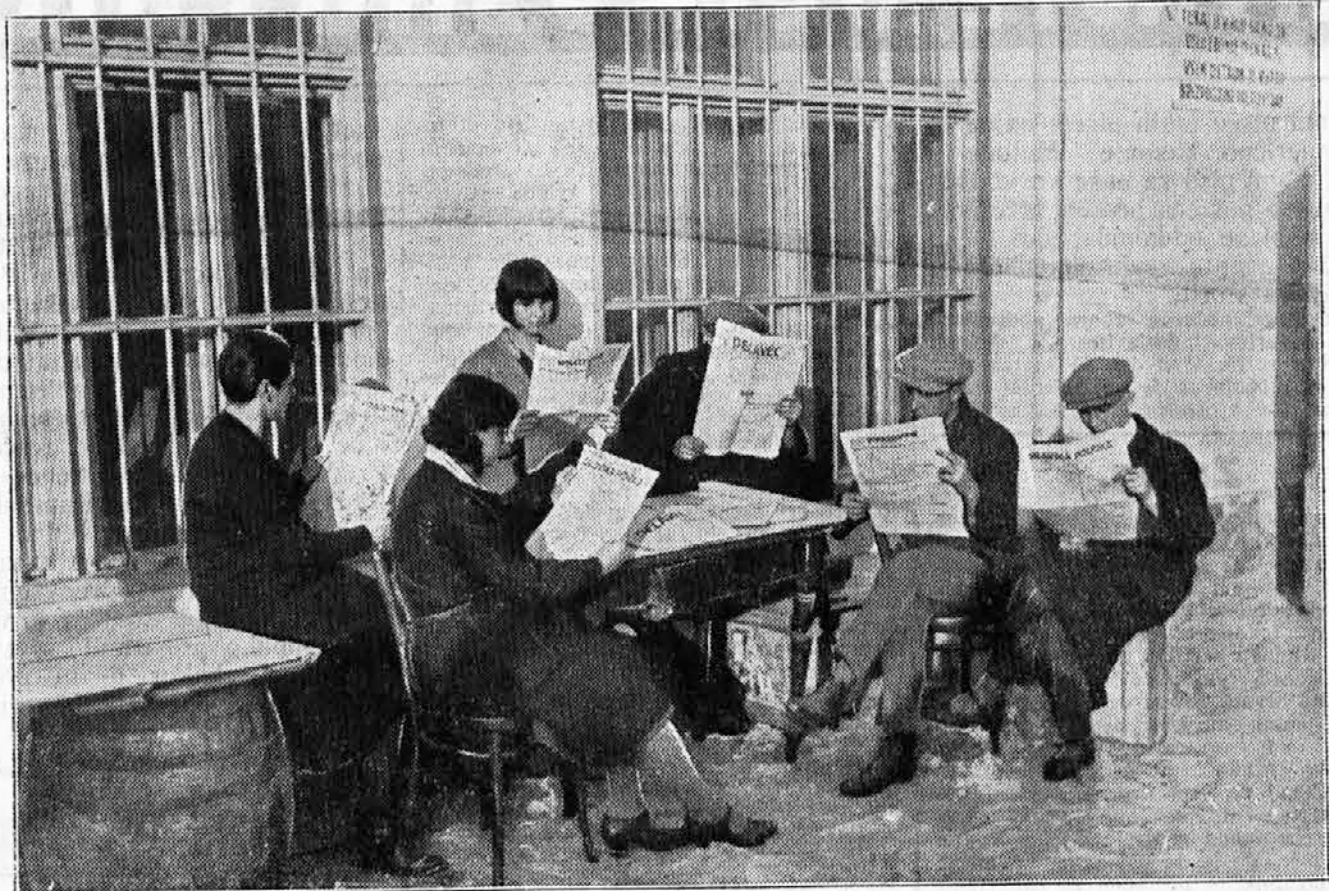
Bradeško Andrej umrl. Po večletnem bolehanju je dne 16. marca 1930 umrl bivši tajnik osrednjega društva lesnih delavcev Andrej Bradeško. Pokojni Bradeško je bil rojen 24. februarja 1884 v Medvodah pri Ljubljani ter se je izučil mizarstva. Udeleževal se je vrlo aktivno v delavskih organizacijah že kmalu, ko je postal pomočnik. Več let je bil tudi član nadzorstva bivše okrajne bolniške blagajne in pozneje okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Tajniške posle pri organizaciji lesnih delavcev je opravljal nekaj let, nakar se je vrnil k svojemu poklicu. Nazadnje je bil zaposlen v Produktivni zadrugi mizarjev. Pogreb pokojnika se je izvršil dne 18. marca 1930 ob 2. uri popoldne ob obilni udeležbi delavstva iz kolonije Stan in dom na pokopališče k Sv. Križu. Blag mu spomin!

Pred razpravo ljublj. mestnega proračuna. Finančni odsek ljubljanskega občinskega sveta je baje končal razpravo o novem proračunu. Razprave so baje končane in proračun bo skoro obravnaval občinski svet. V finančnem odseku pa so nastale med posameznimi člani večje difference in je eden članov celo zaradi tega odločil mesto v odseku. Kaj zato, menijo nekateri. Posadili bomo druge na njih mesto! Samo izbere po »svoji volji« bi mi ne priporočali, ker postajajo s tem premalo zastopani splošni interesi, ki so glavni v vsaki javni korporaciji.

Nepojasnen umor pod Rožnikom. Do danes niso bili v tej preiskavi objavljeni nikaki novi momenti, iz katerih bi se dalo sklepati, kdo je morilec. Glede osebe neznanega umorjenca so zagrebški listi vedeli poročati, da ne gre za Milana Zastavnikovića, temveč da je umorjenec — France Klopčič iz Zagorja. Nedeljsko »Jutro« je pa to zagrebško novico označilo za nesnovano. Klopčičeva mati si je ogledala na policiji fotografijo umorjenca in je spoznala, da to ni njen sin. Za javnost bi bilo važne izvedeti, kdo je morilec. To naj bi dognala kazenska preiskava. V zvezi s tem umorom so aretirali nekega sumljivega človeka, ki se je izdajal za medicina Perića. Nanj je padel sum, ker je stanoval v bližnji sosesčini dotičnega Zastavnikovića. V resnici je dognala preiskava, da se Perić piše Rakić, da je doma iz Kragujevca in da je falzificiral ček za 100.000 Din, zaradi česar ga je preganjala belgrajska policija. Rakića so eskortirali v Belgrad.

Delavski oder »Svobode« v Ljubljani uprizori v soboto, dne 22. marca ob 20. uri v dvorani Delav. zbor-

Naši čitatelji!

»Delavsko Politiko« čitajo.

»Delavska Politika« je že v rokah naših čitateljev.

Na sliki vidite skupino delavk in delavcev, ki čitajo med opoldanskim odmorom »Delavsko Politiko«! Eni

čitajo dnevne novice, drugi zopet članke. Vsi so si pa edini v tem, da je »Delavska Politika« dober in potreben list, ki ga je treba med ljudstvo čim najbolj razširiti.

Zatorej vstvarjajte posnemovalce današnje slike med svojimi znanci in prijatelji in širite »Del. Politiko«!

nice vojno žaloigro »Grob neznanega vojaka«. Vstopnice se dobe v predprodaji pri Strokovni komisiji. V soboto vsi k predstavi! Znižane cene!

Vsem članom »Prijatelja prirode« v vednost, da je izšel nov pravilnik o vozni olajšavah po železnici, glasom katerega se je odvzelo vsem društvom, med temi tudi planinskim društvom, ugodnosti, ki so jih uživali na železnici. Pričakovati je, da se posreči dobiti stare ugodnosti tudi po novem pravilniku. Tozadevno vlogo na merodajna mesta je naša centrala v Sarajevu že vložila. — Društvene znake si je nabavila podružn. »Prijatelja prirode« v Ljubljani ter jih oddaja za ceno Din 8.— komad. Člani se opozarjajo, da jih naroče. — Članske legitimacije so gotove in se vsem onim članom, ki imajo članarino za leto 1930 poravnano, že razpošiljajo. Oni, ki pa še članarine niso poravnali, naj to čimprej store, da se jim zamore vročiti legitimacije.

Maribor.

V dobi pomanjkanja cerkva — ne pomanjkanja stanovanj! Lepa sloga in harmonija vlada med nekdanjimi mariborskimi esesarji ter liberalci. Res so še pred desetimi leti vladali med omenjenima strujama tako napeti odnosi, da bi bil človek prisegel, da bo sovraštvo nehalo samo na ta način, da bo namreč ena struja drugo — požrla. Seveda ni bilo iskati vzrokov sovražnosti toliko v svetovnem naziranju, pač pa v gospodarskem, kajti bivši mariborski liberalci so od nekdanj. z veliko gorečnostjo, izpolnjevali svoje verske dolžnosti, hodili k maši in posejali procesije ter dajali vbogajme; skratka, v tem oziru ni bilo razlike. Strankarsko prekljanje pa, kateremu je bilo žrtvovano mnogo črnica, barve ter potrpežljivega papirja, je na mah prenehalo z ustanovitvijo takozvanega »narodnega bloka« za občinske volitve l. 1924, katerega hrbtenico so tvorili bivši klerikalci, ki so občinsko vladu izvajali v mnogo večji meri kot je število njihovih mandatov odgovarjalo. Toda nič ne de, glavno je, da je prišlo na gospodarskem polju do izmirjenja duhov, kar se je pred vsem opazilo v mestni hranilnici. Dobri odnosi v tem denarnem zavodu, ki je moral prenesti največji del škode prejšnjih bojev, so rodili nove prilike za nadaljnjo skupno delo. Ustanovila se je oblastna hranilnica, kjer so se gospodje glede zasedbe mest do potankosti sporazumeli. (Celo inserira se samo v »katoliških« in »naprednih« listih.) »Straža« je postala nepotrebna in ni menda več daleč čas, ko bo »Večernik« postal skupen organ. Gospodje pri »Večerni-

ku« namreč dobro vedo, katero struno je treba napeti in zato je pred kratkim izšel v omenjenem listu članek, ki se je gorko zavzel za delitev magdalenske fare in za ustanovitev nove fare pri očetih kapucinih v Studenčih. Mi smo vedeli, kak odmev bo omenjeni članek imel in nismo se motili. »Slovenec« je ves vzradoščen pozdravil »Večernikovo« idejo. Seveda je pri tej priliki hitro pristavil k »Večernikovi« gorečnosti še en lonček, češ: je že prav, če se pri Sv. Jožefu ustanovi nova fara, toda s tem še ni efekt dosežen, marveč edino s povečanjem števila cerkva. Zato je treba, pravi »Slovenec«, misliti na zgradbo nove cerkve za Radvanjce. Torej iz ene fare napraviti kar tri! No, levo krilo okrog »Večernika« se gotovo ne bo protivilo »Slovenčevi« zahtevi in tako bomo kmalu obogateli na cerkvah, čeprav še vlada silna beda na zdravih stanovanjih. Ljudje sicer vedno povprašujejo, ali bo mestna občina tudi letos kaj zidala in je zato po mnenju pisca Mariboru in okolici stokrat bolj potrebna nova šola kot pa nova cerkev. —n.

Hišne preiskave in aretacije pri železničarjih. Aretirani železniški delavci, o katerih smo v zadnji številki poročali, so bili predani v soboto, dne 15. t. m., v preiskovalne zapore tukajšnjega sodišča. — V petek, dne 14. t. m., pa sta bila aretirana železniška uradnika J. in B. Po izvršeni hišni preiskavi v pisarni železniške delavnice in na stanovanjih obeh aretiranih in po zaslišanju pri policijskem komisarijatu, kjer so bile vrnjene J. zaplenjene stvari, med drugim tudi arhiv podružnice Saveza železničarjev, sta bila oba izpuščena na svobodo. — V pondeljek pa so policijski organi ponovno oba aretirali ter ju po izvršeni hišni preiskavi in zaslišanju zopet izpustili. V političnem življenju se oba omenjena uradnika nista nikoli eksponirala, pač pa je J. član železničarske strokovne organizacije in funkcionar.

VIII. redni občni zbor Protituberkulozne lige se bo vršil v četrtek, dne 27. marca t. l., ob 6. uri zvečer v dvorani na medicinskem oddelku tuk. javne bolnice z običajnim dnevnim redom. Občni zbor bo zaključen z zanimivim predavanjem g. docenta dr. I. Matka. Prijatelji lige, pridite v polnem številu!

Prijatelj prirode.

V nedeljo, 23. marca 1930, **partija v Hrastnik in na Mrzlico.** Odhod z vlakom ob 5.20. Polovična vožnja stane Din 34.50 tja in nazaj. Prijave v administraciji, Ruška cesta.

Celje.

»Svoboda« priredi izjemoma v soboto, dne 22. marca, predavanje »Švica« s skioptičnimi slikami ob 8. uri zvečer v Delavski zbornici. Udeležite se polnoštevno.

Izlet na Mrzlico priredi »Svoboda« v nedeljo, dne 23. marca. Odhod z vlakom ob 3/4 8. zjutraj na Žalec. Zbirališče pred kolodvorom. Vsi prijatelji narave vabljeni.

Kolesarji, pozor! Vse one delavce in somišljenike »Svobode«, ki posedujejo kolesa in žele pristopiti kolesarskemu odseku »Svobode«, naj se javijo do 15. aprila t. l. v Delavski zbornici, in sicer vsak torek in petek od pol 8. do 8. ure zvečer v društveni dvorani.

Trbovlje.

Opozorilo Trboveljčanom. Čuvajte se agentov provokaterjev! Vse kaže, da je v Trbovljah na delu neki agent-provokater, ki pošilja raznim delavcem sumljive dopise, v katerih namiguje na komunistične zveze. Ne more se vedeti, kakšne namene ima ta agent. Ali hoče morebiti s tem dokazati opravičenost svoje eksistence ali ima celo namen, spravljati rudarje v sitnosti in s tem podpihovati obče nezadovoljstvo in nerazpoloženje. Ni mu mar, da s tem spravljiva v nesrečo nedolžne ljudi, vse prebivalstvo pa v nepokoj, ker nikdo ni varen, da ne bi dobil takega pisma in da ne bi bil potem aretirani. Saj je res, da državno sodišče take kazenske preiskave, čim pregleda spise in se prepriča o nedolžnosti osumljenca, ustavlja, vendar traja preiskava vedno po nekaj tednov in ta čas sedé nedolžni ljudje v preiskovalnem zaporu. Dotični agent, ki pisari pisma v spakedrani srbskohrvatski slovenščini, je sicer videti zelo neroden, ker svoja pisma zaključuje z »odličnim spoštovanjem« — kar ne zveni prav nič »komunistično«. Na prvi pogled se mora videti, da so pisma namenoma fabricirana. Kdor prejme tako sumljivo pismo, naj pismo kakor tudi kuverto **takoj** iztoči orožnikom — ali še bolje —, naj vse skupaj v rekomandiranem pismu pošlje sreskemu načelstvu v Laškem. Če bi tako pismo obdržal, bi se izpostavil nevarnosti kazenske preiskave, ker je tudi sama posest takih »komunistično navdahnjenih pisem« pod okolnostmi kazniva po zakonu o zaščiti države. Državno pravdnništvo pa bi dobro storilo, da bi uvedlo strogo preiskavo in poskrbelo, da se

ČITAJTE „DELAVSKO POLITIKO“

NAROČA SE
MARIBOR
POŠTNI PREDAL 22

anonimni pisec takih pisem najde in eksemplarno kaznuje. Metode s takimi pismi niso za naše kraje. Gotovo bi vsa poštena javnost bila hvaležna in bi se oddahnila, ako bi se posrečilo agenta razkrinkati in neškodljivega storiti.

Preložitev občnega zbora podružnice »Zveze rudarjev Jugoslavije«. Že sklicani občni zbor se bo vršil dne 30. marca 1930 ob 4. uri popoldne z že objavljenim dnevnim redom v prostorih Delavskega doma.

Zalog.

K pojasnilu blagajnika krajnega šolskega odbora. V številki 21. »Delavske politike« brani železniški uradnik in blagajnik k. š. o. Štefan Rupret svoje postopanje v zadevi porabljenega fonda za potrebno razširjenje tukajšnje šole. Rečem odkrito, da sem Štefanu Rupretu za tozadevno razlago hvaležen, čeprav se je dotaknil samo ene izmed stvari. Nisem očital Štefanu Rupretu dejanje, ampak le nepravilno postopanje in sem zato naslovil svojo pritožbo na bansko upravo in ne na državno pravdništvu. Zakaj pa sem Rupretu za pojasnilo hvaležen? Zato, ker mi v bistvu glede predmetnega fonda pritrjuje. Štefan Rupret namreč piše, da se je postavilo, ko on še ni bil blagajnik, v proračun za razširjenje šole enkrat 5000 Din, drugič pa 3000 Din, a se ta denar ni porabil za določen namen. Drugega tudi jaz nisem trdil. Toda Štefan Rupret je glede fonda, recimo, tudi sam grešil, saj lepo priznava, da se je za njegovega blagajnikovanja postavilo za razširjenje šole v proračun znesek 2000 Din, a je znesek s pribitkom dotičnega leta vred dvignil iz hranilnice za drvarnico in peč, kar ne drži, ker je občinski odbor določil za drvarnico in peč posebne vsote, iz-

ven dotičnega proračuna. Štefan Rupret trdi dalje, da se je leta 1929 sklenilo upustiti fond za razširjenje šole in da če predmetni sklep ni vpisan, zadene krivda tistega, ki zapisnik sestavlja. Glede termina sklepa za opustitev fonda naj povdarim, da se ta izjava Štefana Rupreta ne vjema z izjavo k. š. o. v seji dne 10. aprila 1929, kjer k. š. o. izjavlja, da se je že pri proračunski seji za leto 1928 sklenilo, da se fond za razširjenje šole ne nalaga več. Resnici na ljubo pa naj omenim, da tudi tega sklepa ne najdem v nobenem zapisniku iz leta 1928. Tudi kar se tiče krivde sestavljalca zapisnika, je Štefan Rupret v zmoti, zakaj pri vsaki seji se prebere in odobri najprej zapisnik prejšnje seje. Ako je znal Štefan Rupret pri par sejnih zapisnikih predložiti svoja dopolnila, bi bil tako dopolnilo lahko zahteval tudi za predmetnih 3000 Din. Tega ni storil in je zato brezpredmetno, ako danes otepa okrog sebe in v svojo obrambo operira s sklepi, ki jih v zapisniku ni. Pač pa opozarjam Štefana Rupreta, da sta v zapisnikih sledeča pomembna sklepa: a) Dne 6. februarja 1928 se je sklenilo: Dohodkov Din 18.899. Izdatkov 16.350,70. Preostanek 2548,30, kateri naj se naloži v hranilnici za depot nove prezidave šolskega poslojpa. b) V sejnem zapisniku dne 19. junija 1928 pa berem sledeče: 3000 Din se je vložilo pri Vzajemni hranilnici na 7%. Dvigniti se zamore proti trimesečni odpovedi le proti podpisu predsednika, tajnika in blagajnika. Vloga je na geslo. Tako zapisnik. Štefan Rupret v svojem pojasnilu pravzaprav sam pove, da se teh dveh sklepov ni držal, v isti sapi pa trdi, da je bil dvig denarja vseeno popolnoma v redu izvršen. Ako bo višja oblast, ki zahteva v svojih odredbah točno poslovanje v smislu proračuna, odobrila tako logiko, to je sedaj vprašanje — V Zalogu, 10. sušca 1930. — Ciril Požar, občinski svetovalec.

Tržič.

Občni zbor podružnice »Svobode« se bo vršil dne 25. marca t. l. v dvorani Zadrúžnega doma v Tržiču 136. Vabljeni so vsi člani. Odbor.

Jesenice.

Impozanten občni zbor kovinarjev. Prošla nedelja (16. t. m.) je Jeseničane z marsičem presenetila. Dopoldne se je vršil v prostorih Delav-

skega doma na Savi impozanten občni zbor SMRJ. Zborovanje je bilo sijajno obiskano in je izzvenelo v mogočno manifestacijo organiziranih kovinarjev. Popoldne pa je Glasbena Matica koncertirala v Prosvetnem domu s svojim mešanim zborom pod vodstvom g. M. Poliča. — Koncert je uspel vprav sijajno in pomeni za naše mesto kulturni dogodek. A še nekaj smo doživeli. Jesenice so dobile v nedeljo zvočni film. Predvajajo se »Bele sence«. Kino Radio itak skuša nuditi najboljše filme, kar se mu sicer vedno ne posreči, toda zadnje čase smo videli nekaj dobrih stvari, predvsem filmiranega Tolstega. Zdaj pa je vodstvo kina publiko presenetilo z zvočnim filmom. Vsekakor je to pozdrava vredno, saj je prvi film te vrste na Gorenjskem.

Vodstvo meščanske šole na Jesenicah je vsem tukajšnjim javnim knjižnicam zabranilo izdajo knjig učencem meščanske šole.

Radio.

Ljubljanska radijska postaja. K sporedu od 16. do 22. marca. Glasbeni program: Glasbeni program tega tedna je naravnost bogat in prinaša izredno dosti zanimivosti, na katere v naslednjem opozarjamo. Sreda 19. III.: Ves program srede zavzema z malenkostno izjemo prenos iz Jesenic, ki obsega tako popoldanski, kakor tudi ves večerni program. Jesenice so kulturno morda najbolj razgiban kraj na Slovenskem, kar bo nazorno pokazal baš ta prenos. Nastopila bodo društva brez razlike kulturne usmerjenosti. Na sporedu so predavanja, recitacije, šaljivi govori in v posebno obilni meri petje in godba. — Četrtek 20. III.: Ob 20. uri koncert radio kvarteta (gg. Jeraj, Bravničar, Eržen, Feršnik). Ob 21.30 operne arije v duetu in solo. Pojeta operna pevka ga. Ribičeva in operni pevec g. Gostič. — Petek 21. III.: Ob 20.: Večer Hugona Wolfa ob 70 letnici rojstva. V spomin 70 letnice tega plodovitega avstr. skladatelja, katerega alpsko barvana glasba je zelo blizu zlasti nam Slovencem, pri-

redi naša postaja ta večer. Ob 21. uri sledi nato propagandni koncert Gosliničarske pivovarne d. d. v Laškem. — Sobota 23.: Ob 22.15 proslava 25 letnice pevskega društva »Ljubljanski zvon«. — Prenosi. Pri glasbenem delu programa ne smemo pozabiti sobotnega prenosa iz Beograda, ki je v glasbenem oziru vedno prvovrsten. Tokov prenos iz Zagreba zaradi prenosa drame ta teden odpade. — Na Jožefovo pa predava g. Fr. Erjavec o potih iz krize našega kmetovalstva. V okviru ljudske umirverze opozarjamo še na sledeča predavanja: O severnoslovenskih narodnih nošah predava v četrtek, 20. tm. g. dr. Fr. Kotnik ob pol 7. uri zvečer. O finančnem gospodarstvu predava g. dr. Lavrič isti dan ob pol 8. uri zvečer. O japonski ženi predava Japonka g. M. Skušková roj. Tsuneko drugič v petek ob 7. uri zvečer. — Delavska ura se vrši kot proslava proletarskega pisatelja Martina Andersena Nexója kot obččajno v soboto 23. marca ob 7. uri zvečer.

Radio med tovarniškim delavstvom. Radio bi si lahko utrl pot ne le v delavske družine, ampak tudi v delavske obrate same. Dobro razumemo, da marsikateri obrat ni primeren za oddajanje sporeda iz zvočnika, ker je hrup prevelik ali drugačne okoliščine to zabranjujejo. Vendar je Rusija šla v tem pogledu že dokaj daleč. Skoraj vsak obrat je namestil zvočnike po delavnicah in posebne postaje oddajajo med delovnim časom posebne sporede za tovarniško delavstvo. Poleg dnevnih novic in ideoloških ter strankarsko umerjenih nagovorov, recitacij, prizorov itd., oddajajo tudi lahko glasbo. Pri nas smo od takega radia še zelo daleč, saj bi gotovo vstalo proti njemu polno pomislekov. Vendar je dobro, da to uredbo poznamo in je ne izgubimo iz vida. Lepo uspeli začetek z delavsko uro pač tvori začetek, ki obeta še mnogo prihodnosti.

NA ČAST VSEM
JOŽICAM IN JOŠKOM VELIKI

KONCERT

H KATEREMU SE PRIPOROČA ZA
POLNOŠTEVILEN OBISK RESTAVRACIJA „VETRINJSKI DVOR“
HINKO KOSIČ, MARIBOR,
VETRINJSKA ULICA ŠTEV. 24

PRISTOPAJTE K ŠTAJERSKI HRANILNICI IN POSOJILNICI V MARIBORU

Delež stane Din 100.— in se obrestuje po 6%. Člane sprejema začasno Ljudska tiskarna, Sodna ulica 20.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. - Telefon šteV. 2324.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

Kot najboljši masažno in domače zdravilno sredstvo proti revmatičnim bolečinam

zobo- in glavobolu, prehlajenju, trganju, za negovanje telesa, ust, osvežitev in krepitev mišičevja ter živčevja sploh, se vporablja že pol stoletja priznana

LEVJA

MENTOL-DROŽENKA

(francosko zganje)

Dobiva se v originalnih plombiranih steklenicah v pristni predvojni kakovosti v vseh drogerijah in trgovinah z mešanim blagom, kakor tudi v vseh prodajalnah Konzumnega društva za Slovenijo.

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatino in srebrnino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri
Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.
TERBUC, Maribor, Glavni trg 4.

Mehanična delavnica

za popravilo vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, pod jamstvom solidne in brezkonkurenčne cene,
JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR
TATTENBACHOVA ULICA 14
Zadostuje dopisnica, da pridem po Vaše stroje in gramofone na dom.

ČITAJTE!

novo izišlo, socijalno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socijalno dramo.

Elektrotehnična delavnica
PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**
14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio welt«. Naroča se Administration der »Radio-welt« Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

TOVARNA „SOFRA“

kartotek, štampiljk in emajlnih tablic, graviranje, prodaja »Adler« pisalnih strojev in vseh v to stroko spadajočih potrebščin.

T. SOKLIČ

Maribor, Aleksandrova cesta št. 43,
Trg Svobode (Nova Scherbaumova zgradba)

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi pristno angleško sukno za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

D. ROSINA
Maribor, Vetrinjska ulica 26
nud najugodnje nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebnice parfumerijo, košare, igrače i. t. d.